

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Halide TÜRKOĞLU
Diyarbakır Milletvekili

Hapishanelerdeki en yakıcı insan hakları ihlallerinin başında hasta mahpusların durumu gelmektedir. Tahliyesi için defalarca başvuru yaptığımız ve tahliyesi önündeki yasal engelin kaldırılması için kanun teklifi verdiğimiz ancak hala Metris R tipi hapishanesinde olan Abdulkadir Kuday'ın durumu günden güne ağırlaşmaktadır. Kuday, 2021'de bel fıtığı ameliyatı olmuş, 3 ay sonra yanlış teşhis konulduğu fark edilmiş, daha sonra ALS hastalığı teşhisi konmuş ve kısmi felç geçirerek yatalak duruma gelmiştir. 30 Ekim 2023'te Adli Tıp Kurumu "yaşamını tek başına idame ettiremez" raporu vermiştir. Şu anda 40 kilonun altında, nefes almakta güçlük çekiyor, hastalığı iç organlarına yayılmış durumda, mamayla bile beslenemiyor. Ayda bir kez ring aracılığıyla hastaneye sevk ediliyor, ring aracının sağlıksız koşulları da hastalığını ilerletiyor. Ayrıca hastanede bu hastalıkla ilgili uzman hekim de bulunmuyor. Kuday'ın tahliye edilmeme gerekçesi ise İnfaz Kanunu'nun 25. maddesindeki "ağırlaştırılmış müebbetle infaza hiçbir surette ara verilemez" düzenlemesi.

Kuday ile aynı koğuştaki bulunan iki eli bilekten kesilmiş koah ve tüberküloz hastası olan Ergin Aktaş'ın da 2013'ten beri Adli Tıp Kurumu tarafından ayrı ayrı 6 kez verilmiş "cezaevinde kalamaz" raporu bulunuyor ancak Aktaş, emniyetten gelen "tehlikeli" ibaresinin yer aldığı "güvenlik" raporu nedeniyle serbest bırakılmıyor. İnfaz Kanunu'nun 16. maddesinin 6. fıkrasına göre "toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturacağı" değerlendirilerek tahliyesi engelleniyor.

Bu iki hasta mahpusla aynı koğuştaki bulunan Serdal Yıldırım'ın 19 Ağustos 2024'te tahliyesiyle birlikte Ergin Aktaş ve Abdulkadir Kuday'ın ihtiyaçlarını birbirinin gidermesi imkansız hale gelmiş durumda. Kaldı ki hasta mahpusların tahliyeleri gerekirken bu yöntemle birbirlerine bakımla yükümlü kılınması onları hem fiziksel hem psikolojik olarak ayrıca zorlamaktadır. Bakanlığın bu yaklaşımı mahpusların insan onuruna uygun bir yaşam sürdürebilmesi temel ilkesine aykırıdır.

Bu bağlamda,

1. Durumları yukarıda açıklanan iki hasta mahpus Ergin Aktaş ve Abdulkadir Kудay'ın bu şartlar altında cezaevinde kalması insan onuruna aykırı değil midir?
2. Adli Tıp Kurumu tarafından verilen tek başına cezaevinde kalamayacaklarına dair rapor bulunmasına rağmen tahliye edilmemeleri sağlığa erişim ve yaşam hakkının ihlali değil midir?
3. İnfaz Kanunu'nun 25. maddesindeki infaza hiçbir surette ara verilmeyeceği düzenlemesi, umut hakkı bağlamında işkence ve kötü muamele değil midir? Bu konuda Türkiye aleyhine verilmiş AIHM'in Öcalan/Gurban/Kaytan kararlarını ne zaman uygulayacaksınız?
4. İnfaz Kanunu'nun 16. maddesinin 6. fıkrasındaki "toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturacağı" düzenlemesi keyfi ve belirsiz bir uygulamaya dönüştüğünden yeni bir yasal düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?
5. Yasal engeller ve keyfi idari uygulamalar sebebiyle yaşamını yitiren hasta mahpusların sorumluluğunun Bakanlığınızda olduğu düşünüldüğünde Ergin Aktaş ve Abdulkadir Kудay'ın ATK raporları doğrultusunda tahliyeleri konusunda adım atacaktır mısınız?